

Saksbehandlere: se sist i bevet

Deres ref.: 200302779

Vår dato: 25.08.2003

Vår ref.: 2003/6224

Arkivnr: 008

Nærings- og Handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep.
0030 Oslo

Forslag til ny minerallov - høring

Det vises til Deres oversendelse av forslag til ny lov om erverv av og drift på mineralressurser (minerallov) den 26. mai 2003.

Fylkesmannen i Hedmark har forelagt forslaget for sine berørte fagavdelinger, og har en del merknader.

Vi vil påpeke viktigheten av at landbruksressursene og inntektsmulighetene for landbrukseiendommer ivaretas gjennom lovgivingen. Dette hensynet ser i vesentlig grad ut til å være ivaretatt gjennom lovforslaget. Fylkesmannen anser den foreslåtte økningen i årsavgift ved uttak av mutbare mineraler for å være kjærkommen. Så langt vi kan bedømme, ser begrensningene i forhold til den frie leteretten ut til å være tilstrekkelig når det gjelder å ivareta landbruksfaglige interesser.

Fylkesmannen støtter forslaget om modernisering av terminologien i loven. Dette vil etter vår oppfatning være i tråd med de signaler som er gitt vedrørende forenkling og lovstruktur i diverse utredninger mv.

Lovens struktur synes også å følge opp disse signalene. Forholdet til tillatelser etter særlovgivningen før prøveuttak og drift kan finne sted, framgår imidlertid ikke av lovforslaget. Forholdet er omtalt i høringsnotatets kap. 6. Vi finner grunn til å gå nærmere inn på dette kapittelet.

I kap. 6.1 er forholdet til plan- og bygningsloven (plbl.) omtalt. Forholdet til konsekvensutredninger i medhold av plbl. kap. VII-a er imidlertid ikke omtalt. Forholdet er kort omtalt på side 15 under miljøforhold. Etter vår oppfatning er konsekvensutredninger av så vesentlige betydning for arealplanleggingen i forhold til denne type virksomhet at det er grunn til å vie det større oppmerksomhet i utredningen enn det som er gjort. Det vises også her til at lovforslaget mangler bestemmelser om forholdet til tillatelser som må være på plass etter annen lovgivning.

Høringsnotatet etterspør erfaringer med forholdet mellom reglene i plbl. og mineralvirksomhet. Fylkesmannens erfaring er at en rekke uttak av ikke-mutbare forekomster opprinnelig er startet som såkalte uttak til «husbruk», altså for bygging og

vedlikehold av landbruksveier. Slike uttak har i stort omfang fått utvikle seg videre til å bli relativt store sår i landskapet uten noen som helst form for formalisering gjennom arealplanlegging mv. Dette forhold oppleves som et stort problem for den enkelte kommune å håndtere. Dette gjelder ikke minst fordi de ofte blir møtt med krav om erstatning dersom det stilles krav om reguleringsplan m.v. for å avgrense virksomhetens omfang og for å få virksomheten inn i mer ordnede former. Et slikt erstatningskrav blir i en del sammenhenger heftet opp mot at virksomheten driver lovlig etter konsesjonslovgivningen. Dette er nok et moment som understreker viktigheten av at en ny minerallov har konkrete henvisninger til hvilke andre tillatelser som vil måtte innhentes før prøvedrift og drift kan igangsettes.

Forholdet til plbl. er dessuten omtalt under kap. 4.5 om undersøkelsesstadiet med prøvedrift. I nest siste avsnitt i dette kap. er det bl.a. vist til at slik drift enten krever utarbeidelse av reguleringsplan eller dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. Når det gjelder dispensasjon, så må det etter fylkesmannens oppfatning avklares nærmere med Miljøverndepartementet om denne type virksomhet kan sies å falle inn under plbl. § 7 og dens krav om at det må foreligge *særlige grunner* for å kunne dispensere fra en arealplan. Miljøverndepartementet kan i så fall gi klare retningslinjer vedrørende denne type virksomhet overfor kommunen, fylkeskommunene og berørte statlige myndigheter i arealmessig sammenheng.

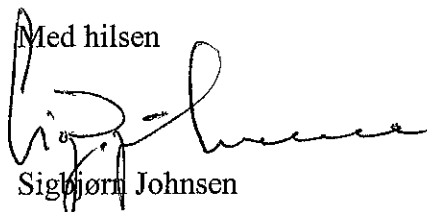
Forholdet til forurensningsloven i kap. 6.2 er greit kommentert. Naturvernloven og motorferdselloven er kun nevnt i en opplisting i kap. 6.4. Selv om opplistingen av lover som setter begrensninger for driften ikke er uttømmende, bør også skogbruksloven nevnes i denne sammenheng. Som det framgår foran er fylkesmannen av den oppfatning at forholdet til annen særlovgivning bør avklares tydelig i lovteksten. Når det gjelder vern etter naturvernloven bør dette tas inn i forslaget til minerallov § 49 – Områder unntatt fra leting og undersøkelse.

I forslaget § 28 er det en mulig trykkfeil idet det er angitt at utvinningsområdet ikke kan være større enn 10 km². I kommentarteksten på side 39 er det oppgitt at arealet ikke kan være større enn 1 km².

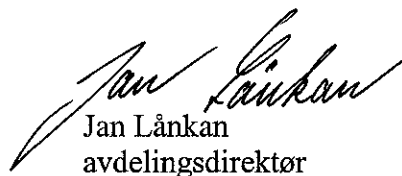
Det er positivt at det i utkastet foreslås lovreguleringer av sikring og opprydding av uttaksområder og tilbakeføring av arealer, jf. §§ 51 og 52 og § 60. Det drøftes i utkastet ulike løsninger for en finansiell garantiordning for dette. Det er av vesentlig betydning at dette får en god løsning, blant annet for å hindre at det ikke er midler til opprydding/i standsetting etter konkurs/nedleggelse. Hvorvidt dette skal løses ved hjelp av en fondsordning basert på miljøavgifter eller som individuelle fond som supplement til bankgarantier, eller eventuelt andre ordninger, har fylkesmannen ikke sterke synspunkter på. Det viktigste er å få en funksjonell ordning med tilstrekkelig økonomi til å foreta opprydding/istandsetting etter avsluttet uttak. Alternativet med at Bergvesenet står som panthaver i et enkelt pengekrav/individuell fond synes etter vår oppfatning som den løsning som sikrer myndigheten best mulig kontroll over at opprydding/istandsetting faktisk vil kunne gjennomføres.

Det skal i den forbindelse også bemerkes at det er viktig å sikre at uttaksområder der det tidligere har vært landbruksproduksjon blir tilbakeført til slik produksjon der det er mulig. Videre bør det sikres at slike områder fortsatt blir liggende til landbrukseiendommer.

Med hilsen

Sigbjørn Johnsen

Jan Lånkan
avdelingsdirektør

Saksbehandlere: Hans Chr. Gjerlaug, *Miljøvernavdelingen*, tlf.: 62 55 11 82
Elisabeth Gjems, *Landbruksavdelingen*, tlf.: 62 55 12 07
Ida Rørbye, *Kommunalavdelingen*, tlf.: 62 55 10 81

Kopi: Fylkesmennene
Hedmark fylkeskommune
Landbruksavdelingen
Miljøvernavdelingen